



ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİNİN İMZALANMASININ 22. YILINDA ÜLKEMİZ ÇOCUKLARININ YÜKSEK YARARI “ÇOCUĞA KARŞI ŞİDDETİ ÖNLEME ULUSAL EYLEM PLANI VE ÇOCUK HAKLARI TEMEL YASASININ” HAZIRLANMASINI GEREKTİRİYOR.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 20 Kasım 1989 yılında Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’yi hazırlayarak üye ülkelerin onayına sunmuştur. Bu sözleşme, 196 ülke tarafından onaylanmasıyla, taraf olan ülke sayısının en yüksek olduğu sözleşme özelliğini halen korumaktadır.

Türkiye sözleşmeyi, 1990 yılında imzalamış ancak 1995 yılında bazı çekincelerle sözleşmeyi yürürlüğe koymuştur. Sözleşme ayırım gözetmeme (Madde 2), çocuğun yüksek yararı (Madde 3), yaşama ve gelişme hakkı (Madde 6), katılım hakkı (Madde 12) olmak üzere 4 temel hak üzerine inşa edilmiştir. Öte yandan Türkiye Çocuk Hakları içerikli 39 adet uluslararası sözleşme ve protokole imza atarak taraf olma iradesini ortaya koymuştur.

20 Kasım 2017 yılında Ülkemiz açısından sözleşmenin yürürlüğe koyulmasının 22. Yılına gireceğiz. Ülkemiz BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeyi imzaladıktan sonra çocuk haklarının geliştirilmesi ve korunması için çeşitli çabalar göstermiş 2005 yılında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nu çıkarmıştır.

Çocuk haklarının korunması ve geliştirilmesini içeren Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin ruhuna uygun bütünlüklü bir Kanun ihtiyacı ve beraberinde yürütülecek bir **Ulusal Eylem Planı** ile yaşanan sorunların önlenebileceği ifade edilmekle birlikte bu konuda somut bir adımın yakın zamanda atılacağı gözlenmemektedir.

2013-2017 yıllarını kapsayan Ulusal Çocuk Hakları Eylem Planı ve Strateji Belgesi’nde ve 2014-2019 yılları arasında hayata geçirileceği söylenen Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesi çocuk hakları alanında yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini ortaya koyarak sistemde iyileştirme öngörmekle birlikte uygulamada yaşanan sıkıntılar nedeni ile söz konusu politikaların çocukların yaşamında olumlu etkisinin sınırlı olduğu gözlemlenmiştir.

Ülke ölçekli bir çocuk hakları stratejisinin ve eylem planının belirlenmesi için öncelikle uygulamada karşılaşılan sorunların doğru bir şekilde tanımlanması ve tanımlanan sorun alanları doğrultusunda stratejilerin ve eylemlerin planlanması gerekmektedir. Ülkemizde çocuk refahı odaklı bütünsel bir çocuk politikasının olmaması, çocuklara yönelik verilen hizmetlerin planlanması ve sunulmasında karşılaşılan temel sorundur. Ülkemizde çocuk hizmetlerine yaklaşım, çoğunlukla suça sürüklenmiş ve korunma ihtiyacı içinde olan çocuklara odaklanmakta olup tüm çocukları kapsayamamaktadır. **(Ulusal Çocuk Hakları Eylem Planı ve Strateji Belgesi 2013-2017)**

Son yıllarda birçok ülkede (özellikle Avrupa Birliğine üye ve aday ülkelerde) çocukların yüksek yararlarını gözetken ve onların “iyi olma halini ve esenliklerini destekleyici” devlet stratejileri geliştirmek, önemsenen bir sosyal politika alanı olmuştur. “Çocukların esenliklerini desteklemek”, bir yandan onların gelişimini yaralayabilecek her türlü riskten uzak büyümelerini sağlamayı, diğer yandan da gelişimi destekleyecek her türlü hizmetin nitelik ve nicelik açısından güçlendirilmesini içermektedir. Dolayısıyla, bu ülkelerde özellikle çocuklara yönelik riskleri önceden fark edebilecek ve gerekli adımları atabilecek mekanizmalar kurulmuştur. Ortak amaç, başta ihmal ve istismar olmak üzere, karşı karşıya kalabilecekleri her türlü riske yönelik kapsamlı önleme mekanizmalarıyla çocukların gelişimine olumsuz etki yapabilecek durumları engellemektir.



Çocuklara yönelik riskleri önceden fark edip önlemeye çalışmak, “çocuk koruma” kavramının en önemli unsurudur. Çocukları, onların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilecek her türlü riskten koruma anlayışı, öncelikle gelişimi olumsuz yönde etkileyen koşulları önceden tespit etmeyi ve müdahaleyi içerir. (**Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesi 2014-2019**)

Yukarıdaki her iki stratejik belge halen yürürlükte olmasına rağmen 2017 yılında çocukların karşı karşıya kaldığı yaşamın değişik alanlarında görülen yaşam hakkı ihlali olaylarının sadece birkaçına bakarak yazılı planlar kadar o planlarda belirtilen önlemlerin ivedilikle alınması gerektiğini çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır.

2017 YILINDA ÇOCUĞA KARŞI ŞİDDET

16.05.2017 tarihinde Manisa-Alaşehir’de B.B adlı 12 yaşındaki çocuk okul servisinde inerken düşüp hayatını kaybetti.

20.06.2017 tarihinde İzmit’te 17 yaşındaki R.G öz babası tarafından sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle öldürüldü.

16.08.2017 tarihinde İzmir-Çiğli’de kreş servisinde unutulmuş 3 yaşındaki A.S hayatını kaybetti.

09.09.2017 tarihinde İstanbul-Sultangazi’de 8 yaşındaki R.A adlı Suriyeli çocuk öldürülerek çöp konteynırına atıldı.

24.09.2017 tarihinde 5 yaşındaki M.D adlı Suriyeli çocuk 25 yerinden bıçaklanarak öldürüldü.

09.02.2017 tarihinde Mardin -Dargeçit’te askeri aracın çarptığı 7 yaşındaki B.D adlı çocuk hayatını kaybetti.

03.04.2017 tarihinde Şırnak-Silopi’de 7 yaşındaki M.Y ile 6 yaşındaki F.Y adlı kardeşlerin evine askeri aracın çarpması sonucu hayatlarını kaybettiler.

24.10.2017 tarihinde Şırnak-Cizre’de 5 yaşındaki H.S adlı çocuk,24.07.2017 tarihinde Van’da 4 yaşındaki T.K adlı çocuk askeri aracın çarpması sonucu hayatlarını kaybettiler.

06.11.2017 tarihinde Batman’da 5 yaşındaki B.İ adlı çocuk,21.10.2017 tarihinde Siirt’te 7 yaşındaki F.B adlı çocuklar askeri aracın çarpması sonucu hayatlarını kaybettiler.

29.09.2017 tarihinde Sivas’ta S.E adlı 6 yaşındaki çocuk okulda yangın merdiveni boşluğuna düşerek hayatını kaybetti.

19.10.2017 tarihinde Şanlıurfa-Eyyübiye’de 13 yaşındaki H.T,14 yaşındaki A.T,14 yaşındaki H.T pamuk yığını içerisinde hayatını kaybettiler.

09.11.2017 tarihinde Şanlıurfa-Harran’da 13 yaşındaki B.G adlı çocuk pamuk yığını içinde hayatını kaybetti.

13.11.2017 tarihinde Kayseri’de 12 yaşındaki zihinsel engelli H.E adlı çocuk babası tarafından boğularak öldürüldü.



05.11.2017 tarihinde İstanbul Fatih'te 10 yaşındaki Y.T adlı çocuk babası tarafından bıçaklanarak öldürüldü.

12.11.2017 tarihinde Antalya'da iki kardeş - 3 yaşındaki H.H ve 5 yaşındaki E.S - babaları tarafından silahla vurularak öldürüldü.

15.11.2017 tarihinde Gaziantep'te 9 yıl savaştığı kanseri yenen 11 yaşındaki M.Y, okuldan döndüğü servis aracının altında ezildi.

İş Sağlığı ve Güvenliği Meclisinin verilerine göre 2017 yılının ilk 7 ayında 28 çocuk iş kazalarında hayatlarını kaybettiler.

2016 yılı TÜİK verilerine göre güvenlik birimlerine gelen çocuk sayısı bir önceki yıla oranla %10 artarak 333 bin 435 sayısına ulaştı.

Çocuklara yönelik cinsel suç oranlarının da her yıl artarak devam ettiği görülmektedir. Öte yandan yaklaşık 668 çocuğun anneleriyle birlikte cezaevinde kaldıkları ifade edilmektedir.

Bu sınırlı vakalar da göstermiştir ki ülkemizde başta çocukların yaşam hakları olmak üzere; vücut bütünlükleri ile ruhsal ve duygusal durumları tehlike altındadır.

Taraf olunan sözleşmelerin tamamında çocukların karşılaşacağı olumsuzluklarla ilgili tedbir alma görevi konusunda devletler, alınan tedbirlerin etkilerini izleme konusunda da STK'lar referans gösterilmektedir.

Biz Çocuğa Karşı Şiddeti Önlemek için Ortaklık Ağı olarak çocuk haklarını koruma ve geliştirmeye dair ülkemizde sorun tespiti ve gereklilikler konusunda önemli çalışmalar yapıldığını; ancak bu tespit ve gerekliliklerin bağlayıcı bir yasaya dönüştürülemediği ve uygulamanın çok geride kaldığını gözlemlemekteyiz. Çocuklara karşı şiddetin önlenmesi için ivedilikle ağıımız ve tüm çocuk hakları örgütlerinin öneri ve katkılarıyla **Çocuğa Karşı Şiddeti Önleme Ulusal Eylem Planının hazırlanarak kamuoyuna açıklanmasını** ve beraberinde **Çocuk Hakları Temel Yasasının** çıkarılması gerektiğini öneriyoruz. Sözleşmenin yürürlüğe konmasının 22. Yılında Ülkemiz çocuklarının yaşadığı sorunların çözümünde bu çalışmanın önemli olduğunu belirtiyor ve ülkemiz çocuklarının **“yüksek yararının”** bu çalışmayı gerektirdiğini düşünüyoruz.